

**DOKUMENTACJA
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO
NA STANOWISKU**

**Kierownik laboratorium
Laborant, Diagnosta laboratoryjny,
Mikrobiolog, Lekarz weterynarii,
WEDŁUG PN-18002**

**VETLAB Sp. z o.o. Sp. komandytowa, z siedzibą we Wrocławiu przy ulicy
Parkowej 13, kod pocztowy numer 51-616
numer NIP 8982120111,
numer KRS 0000660393.**

Data przeprowadzenia oceny	05.2017	
Termin przeprowadzenia kolejnej oceny	05.2019	
Autorzy oceny	Kierownik j.o.	
	Konsultant załogi	
	Służba bhp	Paweł Wojtyszyn
	Lekarz medycyny pracy	-
Zatwierdził		

Opracowana w celu realizacji:

- Art. 226 Kodeksu Pracy,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z późniejszymi zmianami..

Ryzykiem zawodowym jest prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienie u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy.

Droga do określenia ryzyka zawodowego:

Celem oceny ryzyka zawodowego jest:

1. Sprawdzenie czy występujące na stanowisku pracy zagrożenia zostały zidentyfikowane i czy jest znane związane z nim ryzyko zawodowe,
2. Wykazanie, pracownikom jak i organom nadzoru i kontroli, że przeprowadzono analizę zagrożeń i zastosowano właściwe środki ochronne,
3. Dokonanie odpowiedniego wyboru wyposażenia stanowisk pracy, materiałów oraz organizacji pracy,
4. Ustalenie priorytetów w dziedzinach zmierzających do eliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego,
5. Zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracodawca jest obowiązany informować pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

Ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy została przeprowadzona w oparciu o wymagania polskiej normy PN-N-18002. Zgodnie z normą przebieg oceny ryzyka składa się z powiązanych ze sobą etapów:

W pierwszym etapie przeprowadzonej oceny ryzyka zebrano informacje dotyczące:

- charakterystyki stanowiska pracy (lokalizacja, realizowane zadania),
- charakterystyki osób pracujących na stanowisku,
- wykonywanych czynności oraz czasu ich wykonywania,
- źródeł zidentyfikowanych zagrożeń,
- możliwych skutków zagrożeń,
- stosowania środków ochronnych,
- występowania chorób zawodowych, wypadków, itp. na analizowanym stanowisku.

Drugi etap w analizie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w zakładzie obejmował identyfikację zagrożeń:

- określenie czynników szkodliwych i niebezpiecznych występujących na stanowisku pracy i ustalenie w jaki sposób mogą one oddziaływać na pracownika,
- określenie wartości czynników szkodliwych i niebezpiecznych,
- ustalenie czasu lub częstotliwości ekspozycji pracownika na zagrożenie,
- określenie liczby osób narażonych.

Dla prawidłowego określenia zagrożeń związanych z występowaniem czynników szkodliwych ustalono listę tych czynników i zebrano niezbędne dane o ich właściwościach. Przy ocenie tej skoncentrowano się na najistotniejszych zagrożeniach mogących być przyczyną poważnych urazów lub chorób zawodowych.

Etap trzeci i czwarty w ocenie ryzyka polegał na oszacowaniu ryzyka. Szacując ryzyko zawodowe związane z zidentyfikowanymi zagrożeniami ustalono, jakie mogą być szkodliwe następstwa zagrożeń i jaki jest prawdopodobieństwo, że one wystąpią. Etap ten obejmował przyporządkowanie miar poszczególnym elementom ryzyka – prawdopodobieństwu urazu i ciężkości urazu lub pogorszenia się stanu zdrowia (skutków) wg tabeli.

Tabela nr 1 (źródło: PN-N-18002)

PRAWDOPODOBIENSTWO ZDARZENIA	CIĘŻKOŚĆ NASTĘPSTW		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	Małe	Małe	Średnie
Prawdopodobne	Małe	Średnie	Duże
Wysoce prawdopodobne	Średnie	Duże	Duże

Ciężkość następstw

- **Mała:** „urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy. Są to czasowe pogorszenia stanu zdrowia, takie jak niewielkie stłuczenia, zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia, bóle głowy, itp.”.
- **Średnia:** „urazy i choroby, które powodują niewielkie ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi okresami absencji. Są to np. zranienia, oparzenia II-stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergię skórne, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego (np. zapalenie ścięgna)”.
- **Duża:** „urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości lub śmierć. Są to np. oparzenia III stopnia, oparzenia II stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następową dysfunkcją, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenia słuchu, astma, zaćma”.

Prawdopodobieństwo urazu

- **Mało prawdopodobne:** zalicza się te następstwa zagrożeń, które nie powinny nastąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
- **Prawdopodobne:** mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie w ciągu okresu aktywności zawodowej pracownika.
- **Wysoce prawdopodobne:** mogą wystąpić wielokrotnie podczas aktywności zawodowej pracownika.

Etap piąty i szósty. Po oszacowaniu ryzyka wyznaczono jego dopuszczalność. Znając wartość ryzyka (duże, średnie, małe) stwierdzono czy jest ono dopuszczalne czy niedopuszczalne i na podstawie tego określono niezbędne działania dotyczące organizacji ocenianego stanowiska pracy.

Tabela nr 2 (źródło: PN-N-18002)

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	niedopuszczalne (nieakceptowalne)	Jeżeli ryzyko zawodowe związane jest z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	dopuszczalne (akceptowalne i pomijalne)	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najwyżej na tym samym poziomie.

I. Opis stanowiska pracy.

Opis pomieszczenia
<p>Pomieszczenia laboratorium (m.in. pracownia biochemiczna, hematologiczna, parazytologiczna, mikrobiologiczna oraz pomieszczenia biurowo-socjalne) – oświetlenie naturalne, sztuczne dopasowane do specyfiki wykonywanej pracy, centralne ogrzewanie, wentylacja ogólna, wyciągowa, grawitacyjna, klimatyzacja. Ściany i stoły są przystosowane do łatwego czyszczenia i zmywania. Powierzchnie są odporne na kwasy, zasady, rozpuszczalniki oraz środki dezynfekcyjne, a instrukcje stanowiskowe oraz instrukcja ppoż, umieszczone są w miejscach ogólnie i łatwo dostępnych. Wstęp do pomieszczeń jest ograniczony wyłącznie dla osób upoważnionych.</p> <p>Pracownikom udostępnione jest zaplecze socjalne (umywalnia, toaleta i pomieszczenie do spożywania posiłków podczas przerwy socjalnej), oraz szatnia (szafki odzieżowe). Pracownicy mają dostęp do środków dezynfekcyjnych, środków ochrony indywidualnej i materiałów absorpcyjnych.</p> <p>Miejsce wykonywania pracy spełnia wymogi ppoż. i jest zgodne z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (J.t.: Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650).</p>
Opis stanowiska
<p>Czynności i potencjalne zdarzenia niebezpieczne: wprowadzanie danych do komputera, sporządzanie dokumentów, odbieranie i przygotowywanie wysyłek, prace biurowe i pomocnicze, nadzór nad pracą pracowników (dot. kierownika laboratorium), parzenie kawy, herbaty, spożywanie posiłków, obsługa urządzeń zasilanych elektrycznie, poruszanie się po terenie laboratorium, analizowanie, barwienie preparatów biologicznych, chłodzenie, czyszczenie, destylowanie, dezynfekowanie (środków używanych w eksperymentach), dodawanie (substancji chemicznych do roztworu itd.), dopasowywanie urządzeń, dozowanie, ekstrahowanie, etykietowanie, filtrowanie, gotowanie, kalibrowanie (przysrządów), kontrolowanie procesów i parametrów, krojenie (tkanek), kruszenie, liczenie, maczanie, miareczkowanie, mielenie, mierzenie, mieszanie, monitorowanie urządzeń, montowanie (systemów), mycie szkła laboratoryjnego, nalewanie, napełnianie gazem, nawilżanie, obsługiwanie analizatorów medycznych, odparowywanie, odwirowywanie, ogrzewanie, pobieranie (próbek), pompowanie, porównywanie (z normami itd.), proszkowanie, przechowywanie, przenoszenie (odmierzanie) pipetą, przepłukiwanie, przetwarzanie danych, przygotowywanie (próbek itd.), regulowanie (przepływu itd.), rejestrowanie zmian, rozcieńczanie (związków chemicznych), rozpoznawanie, sączenie, sporządzanie raportów, sterylizowanie, suszenie, szczepienie, udział w badaniach, ustawianie (urządzeń), usuwanie, ważenie, wstrzykiwanie, wypisywanie wyników badań, zamrażanie (tkanek), zanurzanie, zapewnianie (jakości i spójności itd.), zasysanie, znakowanie,</p> <p>- prace laboratoryjne, badanie próbek i czynności pomocnicze, tj. wykonywanie badań z hematologicznych, cytologicznych, serologicznych, parazytologicznych, polegające m.in. na przyjmowaniu i badaniu materiału biologicznego (wymazy, mocz, kał, płyny z jam ciała, mleko, narządy, zeszkrobiny skóry), identyfikacja drobnoustrojów przy użyciu mikroskopu optycznego, odczytywanie testów biochemicznych, posiew materiału badanego na odpowiednie podłoże hodowlane oraz jego odczyt, sporządzanie preparatów barwionych barwnikami chemicznymi,</p>

Opis stanowiska

- prace z użyciem środków (substancji i mieszczyzn) chemicznych sklasyfikowanych jako niebezpieczne,
- prace przy narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne,
- awaria, uszkodzenie pojemnika z substancją/mieszaniną sklasyfikowaną jako niebezpieczna (zdarzenie potencjalne),
- pożar (zdarzenie potencjalne).

Narzędzia, maszyny, urządzenia wykorzystywane w pracy: komputery i drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, biurka, blaty robocze, krzesła, palniki gazowe, autoklawy, inkubator, zmywarka, lampa UV, szafy chłodnicze, lodówki, zamrażarki, ciepłarki, mikroskopy, przyrządy, naczynia, akcesoria laboratoryjne (ezy, zlewki szklane i plastikowe, szkiełka mikroskopowe, probówki, pipety, rynienki do barwienia preparatów, testy lateksowe, testy biochemiczne, podłoża hodowlane, sprzęt ze szkła i tworzyw sztucznych jednorazowego i wielokrotnego użytku, mikroskopy, autoklawy, urządzenia manipulacyjne, wagi, filtry, pompy, mieszarki, wirówki, przesiewarki, sprzęt do pobierania próbek, urządzenie do mierzenia i utrzymywania temperatury, pompy próżniowe, kolby, przyrządy pomiarowe, kalkulatory, przyrządy rejestrujące, komputery wraz z osprzętem, wagi analityczne, ciepłarki, pH-metry, spektrofotometry, chromatografy gazowe, kolorymetry, analizatory medyczne, lepkościomierze), skalpel, kuchenka elektryczna, aparat do rozgrzewania pożywek, komory do oceny ilościowej komórek, analizatory biochemiczne - hematologiczne, m.in.

- analizator biochemiczny (OLYMPUS AU400),
- aparat do chemiluminescencji (IMMULITE 1000),
- aparat do oznaczania czynników krzepnięcia krwi (Coag Chrom 3003),
- chemiluminometr (Immolute 1000, Siemens),
- ciepłarka I (Chemland DH4000 BII),
- ciepłarka II (Heraeus D81243),
- cytometr przepływowy (Cell-Dynn 3500, Abbott),
- czytnik płytek ELISA (Rayto RT-6100),
- densytometr (Biosan DEN-1B),
- dejonizator wody (SolPure 7),
- mikroskop (Delta Optical Evolution 300 LED, Delta Evolution 100 LED),
- palnik Bunsena,
- pH-metr,
- wirówki laboratoryjne,
- wytrząsarka laboratoryjna (CAT VMR D79219),
- wyżarzarka (Melag 25 TS),
- wytrząsarka laboratoryjna I (Heidolph D-91126),
- wytrząsarka laboratoryjna II (Vortex V-1 plus).

Wśród materiałów i surowców, znajdują się:

1. próbki materiału biologicznego pochodzenia zwierzęcego (m.in. krew, mocz, kał, płyny z jam ciała, wycinki tkanek i narządów) (w tym z II i III gr. zagrożenia mikrobiologicznego),
2. hodowane materiały mikrobiologiczne - porównawcze (w tym z II i III gr. zagrożenia mikrobiologicznego),

Opis stanowiska

zgodnie z Tabelą czynników biologicznych, stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej oceny ryzyka.

3. materiały biurowe, artykuły papiernicze,

4. substancje i mieszaniny chemiczne, odczynniki, środki do hodowli bakterii, środki do mycia i dezynfekcji, zgodnie ze **Spisem substancji chemicznych** stosowanych w VETLAB Sp. z o.o. Sp. komandytowa, z siedzibą we Wrocławiu przy ulicy Parkowej 13, kod pocztowy numer 51-616, numer NIP 8982120111, numer KRS 0000660393, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej oceny ryzyka.

Ponad to, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. z dnia 11 maja 2005 r.),

prowadzony jest:

- rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych, uwzględniający w szczególności informacje dotyczące: a) liczby pracowników wykonujących te prace, b) wykaz czynności, podczas których pracownik jest lub może być narażony na działanie szkodliwych czynników biologicznych, c) imienia, nazwiska, stanowiska oraz telefonu kontaktowego pracodawcy lub osoby przez niego upoważnionej do nadzoru w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- rejestr pracowników zatrudnionych przy pracach narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych.

zapewnione/a są/jest wszelkie dostępne "środki zapobiegawcze" w celu ochrony pracowników, wyeliminowania narażenia lub ograniczenia stopnia tego narażenia przed zagrożeniami spowodowanymi przez szkodliwe czynniki biologiczne, m.in.

- procedury dezynfekcji w miejscu pracy,
- procedury transportu oraz przetwarzania próbek i materiałów pochodzenia ludzkiego lub zwierzęcego,
- procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi,
- plan postępowania na wypadek awarii z udziałem szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 zagrożenia,
- proces pracy pozwalający na uniknięcie lub zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy,
- powietrze wyprowadzane i wprowadzane jest do miejsca pracy przez filtry (HEPA) lub podobne,
- pracownikom adekwatne środki hermetyczności w celu zapobiegania i redukcji przypadkowego przeniesienia lub uwolnienia szkodliwego czynnika biologicznego,
- skuteczna ochrona przed wektorami zakażeń, np. owadami (lampy),
- bezpieczne warunki zbierania, przechowywania oraz usuwania odpadów przez pracowników, z zastosowaniem bezpiecznych i oznakowanych pojemników,
- bezpieczne warunki przechowywania szkodliwych czynników biologicznych,
- znaki ostrzegające przed zagrożeniem biologicznym, oraz inne znaki ostrzegawcze,
- środki ochrony zbiorowej i indywidualnej, odpowiednie do rodzaju i poziomu narażenia,

Opis stanowiska

- w przypadku wystąpienia lub możliwości wystąpienia w środowisku pracy szkodliwego czynnika biologicznego, przeciw któremu jest dostępna szczepionka, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384, z późn. zm.4), tzn. pracodawca zleca wykonywanie prac związanych z narażeniem na kontakt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym zakwalifikowanym do grupy 3 zagrożenia pracownikom właściwie zabezpieczonym, w tym uodpornionym przy użyciu dostępnych szczepionek.

Sposób wykonywania pracy: chodząca, dorywczo siedząca, wymagająca schylania, pochylania się, lub wymuszonej pozycji ciała z okresową obsługą elektronarzędzi i pracami porządkowymi. Przed podjęciem pracy z wykorzystaniem narzędzi pracownik dokonuje ich każdorazowego przeglądu technicznego i mechanicznego zgodnie z dedykowaną instrukcją użytkowania.

Czas pracy 8 godzin, przerwa 45 minutowa. Praca w systemie dwuzmianowym.

Środki ochrony indywidualnej:

1	fartuch laboratoryjny
1	obuwie robocze
1	rękawice ochronne
1	okulary ochronne

II. Identyfikacja zagrożeń.

W pracy na przedmiotowym stanowisku istnieje niebezpieczeństwo ostrego zatrucia w wyniku narażenia na toksyczne gazy, dymy i ciecze stosowane jako substraty lub które mogą uwalniać się na skutek błędu pracownika, z powodu uszkodzenia stosowanej aparatury, czy innych zdarzeń przypadkowych.

Stosowanie wielu łatwopalnych i wybuchowych substancji chemicznych może grozić urazami w wyniku wybuchu/pożaru.

Niektóre substancje chemiczne i materiały biologiczne mogą być szkodliwe dla pracowników, którzy regularnie, przez długi okres czasu pracują w kontakcie z nimi.

Kontakt pracowników laboratoriów z materiałem zakaźnym stwarza ryzyko chorób zakaźnych.

Siedząca pozycja ciała pracowników niektórych laboratoriów i konieczność wykonywania stałych i powtarzalnych czynności może być przyczyną bólów pleców, ramion, rąk.

Ponad to, pracownik wykonujący czynności związane wykonywaniem pracy na przedmiotowym stanowisku, narażony jest na poniższe niebezpieczeństwa:

1. Czynniki mogące powodować wypadki:

- mokre, nierówne nawierzchnie, drabinki i pomosty - możliwość urazów w wyniku poślizgnięcia i upadku szczególnie groźnego w czasie ręcznego transportowania niebezpiecznych materiałów, np. preparatów chemicznych,
- obracające się i wirujące urządzenia np. wirówki, mieszarki itp. - możliwość urazów w wyniku pochwycenia (wciągnięcia) ubrania, włosów, palców,
- zimne powierzchnie lub ciecze, np. skroplone gazy - możliwość odmrożeń,
- gorące powierzchnie, gorące gazy i ciecze, płomień palnika - możliwość poparzeń,
- ostre krawędzie, stłuczone szkło - możliwość urazów w wyniku ułucia, przecięcia, przekłucia,
- niekontrolowane reakcje chemiczne - możliwość poparzeń i urazów na skutek eksplozji i pożaru,
- prąd elektryczny - możliwość porażenia w przypadku wadliwie działającego sprzętu elektrycznego,
- rozerwanie urządzeń pracujących pod zmiennym ciśnieniem - możliwość urazów,
- żrące substancje chemiczne - możliwość poparzeń chemicznych,
- łatwopalne gazy, ciecze i ciała stałe - możliwość poparzeń i urazów na skutek pożaru i eksplozji,
- rozbryzgujące się w powietrzu części rozerwanych wirówek lub autoklawów - możliwość urazów,
- wiązka promieni lasera, rozpryski substancji chemicznych, gazy żrące - możliwość uszkodzenia wzroku.

2. Czynniki fizyczne:

- różnego typu promieniowanie: w zależności od rodzaju sprzętu i procesów stosowanych w danym laboratorium:
 - a) promieniowanie jonizujące - cząstki alfa, beta, promienie gamma, promienie X, neutrony,
 - b) promieniowanie niejonizujące - podczerwone, światło widzialne, światło nadfioletowe, promieniowanie laserowe, promieniowanie mikrofalowe i o częstotliwości radiowej, pola elektromagnetyczne o bardzo i skrajnie niskiej częstotliwości.
- wibracje ogólne o dużej amplitudzie i hałas infradźwiękowy lub ultradźwiękowy emitowany przez drgające lub obracające się urządzenia mechaniczne lub urządzenia ultradźwiękowe - możliwość uszkodzenia słuchu oraz różnych, ogólnoustrojowych dolegliwości zdrowotnych.

3. Czynniki biologiczne:

- mikroorganizmy chorobotwórcze (praktycznie wszystkie znane czynniki biologiczne, w tym wirusy, bakterie, grzyby, pasożyty itd.) - możliwość zakażenia chorobami zakaźnymi na drodze oddechowej, pokarmowej, kontaktowej, czy też drogą przerwania ciągłości tkanek

Klasyfikacja szkodliwych czynników biologicznych wg. Rozporządzenia w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki)

Grupa 1 zagrożenia - Czynniki, przez które wywołanie chorób u ludzi jest mało prawdopodobne.

Grupa 2 zagrożenia - Czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

Grupa 3 zagrożenia - Czynniki, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

4. Czynniki chemiczne i pyły:

- wiele różnych substancji chemicznych (praktycznie wszystkie znane czynniki chemiczne lub ich połączenie), w tym substancje żrące, drażniące, toksyczne, neurotoksyczne, duszące, uczulające, rakotwórcze, mutagenne, teratogenne, itd. - możliwość różnych skutków zdrowotnych.

5. Czynniki ergonomiczne, psychospołeczne i związane z organizacją pracy:

- praca wykonywana w wymuszonej pozycji ciała zwłaszcza stojącej lub również siedzącej przez długi okres czasu - możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego,
- nadmierny wysiłek przy przemieszczaniu sprzętu, opakowań z preparatami chemicznymi itd. o dużym ciężarze lub objętości - możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego,
- praca z mikroskopami optycznymi lub elektronowymi, komputerami (monitory), praca w ciemnych lub częściowo zaciemnionych pomieszczeniach - możliwość zmęczenia wzroku,
- wykonywanie powtarzalnych czynności ręcznych (np. przy odmierzaniu, przenoszeniu pipetą) - możliwość urazów układu mięśniowo-szkieletowego,
- nieprzyjemne zapachy substancji chemicznych i/lub zwierząt doświadczalnych - możliwość uczucia dyskomfortu,
- praca poza normalnymi godzinami (praca w nocy, w święta itd.) wymagana ze względu na konieczność zachowania ciągłości doświadczeń i opieki nad zwierzętami - możliwość stresu psychicznego i zaburzeń rytmu biologicznego,
- agresja fizycznej lub inne formy wrogiego zachowania ze strony członków organizacji walczących o prawa zwierząt (w laboratoriach przeprowadzających badania na zwierzętach) - możliwość urazów,
- łatwo dostępne leki - możliwość uzależnienia.

III. Ocena stanowiska pracy opracowana na podstawie listy wymagań ogólnych.

Karta kontrolna - Identyfikuje kierownik j.o.			
Cel	Zakres	Rodzaj	*tak/nie
Szkolenie w zakresie bhp	Instruktaż ogólny	Przed dopuszczeniem do pracy	TAK
Szkolenie w zakresie bhp	Instruktaż stanowiskowy	Przed dopuszczeniem do pracy	TAK
	Szkolenie okresowe	W ciągu 12 m.-cy od rozpoczęcia pracy. Według ustalonej przez pracodawcę częstotliwości lecz nie rzadziej niż co 3 lata.	TAK
Profilaktyczne badania lekarskie i warunki środowiska pracy	Wstępne	Przed dopuszczeniem do pracy	TAK
	Okresowe	W terminie wyznaczonym przez lekarza poradni medycyny pracy	TAK
Pomieszczenie pracy	Podłoga-nawierzchnia	Równa – utwardzona	TAK
	Oświetlenie sztuczne	Dostosowane do specyfiki wykonywanej pracy	TAK
	Wentylacja naturalna, grawitacyjna i mechaniczna	Wymiana powietrza nie mniejsza niż 0,5 krotna w ciągu godziny, lub łącznie mechaniczna i naturalna w zależności od potrzeb.	TAK
	Temperatura	Nie mniej niż 18° C	TAK
Stanowisko pracy	Kubatura	Minimum 13 m. ³ wolnej objętości pomieszczenia nie zajętej przez urządzenia na 1 pracownika	TAK
	Powierzchnia	Minimum 2 m. ² wolej powierzchni podłogi	TAK
	Pomiary czynników szkodliwych	Zgodnie z przepisnymi normami	TAK
Organizacja pracy	Instrukcja stanowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> instrukcja p-poż.* zasady gospodarowania odzieżą i obuwiem roboczym oraz środkami ochrony indywidualnej 	TAK

Organizacja pracy	Wymagania prawne	<ul style="list-style-type: none"> rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych rejestr pracowników zatrudnionych przy pracach narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych wszelkie dostępne "środki zapobiegawcze" w celu ochrony pracowników, wyeliminowania narażenia lub ograniczenia stopnia tego narażenia przed zagrożeniami spowodowanymi przez szkodliwe czynniki biologiczne, zgodnie z Opisem stanowiska niniejszej oceny ryzyka 	TAK
Organizacja pracy	Podręczny sprzęt gaśniczy	Znajduje się w miejscach łatwo dostępnych	TAK
	Środki ochrony indywidualnej	Znajdują się w miejscach ogólnie dostępnych wg. przypisanych sortów	TAK
	Drogi ewakuacyjne	Pozwalają na swobodne poruszanie się	TAK
	Instrukcje obsługi obsługiwanych maszyn, karty charakterystyk używanych substancji chemicznych i mieszanin oraz Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Są w miejscu ogólnie dostępnym	TAK

IV. Szacowanie ryzyka zawodowego związanego z czynnikami niebezpiecznymi i uciążliwymi.

Tabela nr 1 (źródło: PN-N-18002)

PRAWDOPODOBIENSTWO ZDARZENIA	PRAWDOPODOBIENSTWO / CIĘŻKOŚĆ NASTĘPSTW		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	Małe	Małe	Średnie
Prawdopodobne	Małe	Średnie	Duże
Wysoko prawdopodobne	Średnie	Duże	Duże

BHP Bezpieczna Praca

Karpacka 23A/5
54-617 Wrocław

NIP: 899-222-79-80
REGON: 021436793

T. (+48) 71 710 96 97
F. (+48) 71 723 11 91

biuro@bhpbezpiecznapraca.pl
www.bhpbezpiecznapraca.pl

BHP Bezpieczna Praca

Karpacka 23A/5
54-617 Wrocław

NIP: 899-222-79-80
REGON: 021436793

T. (+48) 71 710 96 97
F. (+48) 71 723 11 91

biuro@bhpbezpiecznapraca.pl
www.bhpbezpiecznapraca.pl

BHP Bezpieczna Praca

Karpacka 23A/5
54-617 Wrocław

NIP: 899-222-79-80
REGON: 021436793

T. (+48) 71 710 96 97
F. (+48) 71 723 11 91

biuro@bhpbezpiecznapraca.pl
www.bhpbezpiecznapraca.pl

V. Podsumowanie oceny.

Na przedmiotowym stanowisku pracy ryzyko zawodowe jest
Średnie, dopuszczalne – akceptowalne

OSZACOWANIE RYZYKA ZAWODOWEGO	DOPUSZCZALNOŚĆ RYZYKA ZAWODOWEGO	NIEZBĘDNE DZIAŁANIA
Duże	niedopuszczalne (nieakceptowalne)	Jeżeli ryzyko zawodowe związane jest z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe	(akceptowalne i pomijalne)	Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najwyżej na tym samym poziomie.

VI. Program naprawczy i środki profilaktyczne:

LP	Opis przedsięwzięcia	Rodzaj zadania	
		Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1	Należy stosować wszelkie dostępne "środki zapobiegawcze" w celu ochrony pracowników, wyeliminowania narażenia lub ograniczenia stopnia tego narażenia przed zagrożeniami spowodowanymi przez szkodliwe czynniki biologiczne, zgodnie z Opisem stanowiska niniejszej oceny ryzyka	Do stałego przestrzegania	Kierownik j.o. Pracownik
2	Należy sprawdzić stan techniczny urządzeń elektrycznych przed pracą oraz zlecić uprawnionemu pracownikowi naprawę ewentualnych uszkodzeń i okresowy przegląd urządzeń.		
3	Należy stosować zasady bezpieczeństwa chemicznego przy pracy z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi. Należy zapoznać się z Kartami Charakterystyk Substancji Niebezpiecznych.		
4	Należy stosować środki ochrony przed czynnikami chemicznymi zgodnie z zaleceniami (rękawice, kombinezony, obuwie ochronne, ochrony twarzy i oczu).		

4	W celu ochrony przed pochwyceniem przez poruszające się maszyny, nie należy nosić rozpuszczonych włosów lub zbyt luźnego ubrania (luźne rękawy, spodnie itd.).	Do stałego przestrzegania	Kierownik j.o. Pracownik
5	Należy stosować zasady bezpieczeństwa przy pracy z mikroorganizmami.		
6	Należy przestrzegać ustalonych procedur i instrukcji		

VII. Zapoznanie pracownika z oceną ryzyka.

LP.	Imię i nazwisko pracownika	Podpis osoby zapoznającej	Data i podpis pracownika
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			

VIII. Oświadczenie pracownika zapoznanego z oceną ryzyka zawodowego.

Oświadczenie o zapoznaniu z oceną ryzyka zawodowego

Ja niżej podpisany(a)

Oświadczam że zostałem(am) zapoznany(a) z istniejącym na moim stanowisku pracy ryzyku zawodowym i w pełni je akceptuję.

Równocześnie oświadczam że zostałem(am) poinformowany(a) o zasadach i środkach ochrony przed zagrożeniami występującymi na moim stanowisku pracy i w pełni je akceptuję.

Data zapoznania

Podpis pracownika

NOTATKI

BHP Bezpieczna Praca

Karpacka 23A/5
54-617 Wrocław

NIP: 899-222-79-80
REGON: 021436793

T. (+48) 71 710 96 97
F. (+48) 71 723 11 91

biuro@bhpbezpiecznapraca.pl
www.bhpbezpiecznapraca.pl